

مهدی نوری

دکتری روابط بین الملل دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران
همکار در مرکز مطالعات آمریکا

جریان‌های ضد فرهنگ آمریکا در فضای مجازی و حقیقی

مقدمه

پاد فرهنگ یا ضد فرهنگ (Counterculture of the ۱۹۶۰s)، به پدیده فرهنگی ضد سیستمی گفته می‌شود که در دهه ۱۹۶۰ از بریتانیا و آمریکا آغاز شد، به سرعت گستره وسیعی از کشورهای غربی را فراگرفت و تا اواسط دهه ۱۹۷۰ ادامه یافت. شهرهای لندن، نیویورک و سانفرانسیسکو، در این میان محوریت داشتند. جنبش حقوق مدنی آمریکایی‌های آفریقایی تبار (۶۸-۱۹۵۵) در محبوبیت و فراگیر شدن ضد فرهنگ دهه ۱۹۶۰، نقش بسزایی داشت و با گسترش اعتراضات به مداخله نظامی آمریکا در ویتنام، موج گرایش‌های ضد سیستمی، گسترش بیشتری یافت. از پررنگ‌ترین گرایش‌ها و نمادهای رایج این ضد فرهنگ، می‌توان به بروز تنش‌های شدید اجتماعی همچون تقابل نسل جدید و قدیم، گسترش نژادپرستی و خشونت، ظهور سبک‌های زندگی نامتعارف هیپی و بوهمینیسیم، پافشاری بر حقوق زنان، انقلاب جنسی، تجربه بی‌رویه انواع

فرهنگ سیاسی، مجموعه‌ای از تلقی‌ها، باورها، احساسات، ارزش‌ها و اعتقادات است که به فرآیند سیاسی، نظم و معنی می‌دهد و از جمله قوانینی است که رفتار را در یک نظام سیاسی کنترل می‌کند. این ارزش‌ها و باورها، می‌تواند به خاطر عواملی تغییر کند و به ضد فرهنگ تبدیل شود. از سال ۲۰۱۰ به بعد، بیش از هر زمان دیگری حتی پس از رکود اقتصادی دهه ۱۹۶۰ میلادی، شاهد فعال‌سازی جنبش‌ها و جریان‌های ضد فرهنگی در فضای مجازی و حقیقی در آمریکا هستیم که به علل مختلف، دست به اعتراض‌های خشونت‌آمیز و غیر خشونت‌آمیز زده‌اند؛ بنابراین، سؤال اصلی پژوهش حاضر، این است که برخی از مهم‌ترین جریان‌های ضد فرهنگ آمریکا در فضای مجازی و حقیقی کدام‌اند؟ فرضیه پژوهش نیز این است که جنبش‌هایی از جمله بلک لایو ماتر (Black lives matter)، آنتیفا، سوسیالیستی - مارکسیستی و شبه نظامیان جریان‌های ضد فرهنگی آمریکا را شکل می‌دهند.

تعدادی از رسانه‌ها، مطالب مربوط به بی‌عدالتی نژادی و جنبش بلک لایوز مآثر را ارائه می‌دهند. کتاب‌ها، رمان‌ها و برنامه‌های تلویزیونی منتشر شده در سال ۲۰۲۰، حاکی از افزایش محبوبیت آن‌ها است. ترانه‌هایی مانند «آن‌ها به ما اهمیت نمی‌دهند» مایکل جکسون و «بسیار خوب» کندریک لامار، به‌طور گسترده‌ای به‌عنوان فراخوان تجمعی در تظاهرات، مورد استفاده قرار می‌گیرد. این جنبش در فضای مجازی از جمله اینستاگرام، یوتیوب، فیس‌بوک و توئیتر، بسیار فعال است که در اینستاگرام، بیش از چهار میلیون و صد هزار دنبال‌کننده دارد.

۲. جریان‌های کمونیستی-مارکسیستی

امروزه از آنجایی که کمونیسم هنوز در آمریکا، کلمه بسیار بدی است؛ کسانی که می‌خواهند به اهداف خود دست یابند، از نام آن استفاده نمی‌کنند و در واقع، رویکرد جدیدی را در آمریکا توسعه داده‌اند که شامل سه رویکرد جدید می‌شود؛ یکی با اصطلاح «سرمایه‌داری دولتی»

واقعیت سوءاستفاده پلیس از آمریکایی‌های آفریقایی‌تبار آگاه شده‌اند. این جنبش، نامزدهای ریاست جمهوری سال ۲۰۱۶ را برای رسیدگی به تفاوت‌های نژادی از جمله در سیستم عدالت کیفری، تحت فشار قرارداد. خاستگاه هشتک و فراخوان به عمل، از سوی افرادی مانند آلسیا گارزا، پاتریس کالرز و وارپال -که پروژه خود را به یک شبکه ملی بیش از ۳۰ بخش محلی، در سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۰ گسترش دادند- آغاز شد. این جنبش، در جریان اعتراضات جهانی جورج فلوید در سال ۲۰۲۰ و در پی قتل او توسط افسر پلیس مینیاپولیس، مورد توجه بیشتر بین‌المللی قرار گرفت. حدود ۱۵ تا ۲۶ میلیون نفر در اعتراضات این جریان، در راهپیمایی‌های سال ۲۰۲۰، شرکت کردند و آن را به یکی از بزرگ‌ترین جنبش‌های تاریخی این کشور تغییر دادند. از آغاز هشتک black lives matter، این جنبش تاکنون در فیلم‌ها، ترانه‌ها، تلویزیون، ادبیات و هنرهای تجسمی، به تصویر کشیده شده است.

روان‌گردان‌ها، موسیقی راک و تفسیرهای گوناگون اشاره کرد. در روسیه از دهه ۲۰۰۰ میلادی، جریان‌های راست رادیکال به سمت مهاجرستیزی و بیگانه‌ستیزی، گرایش پیدا کردند. با حضور پوتین، بسیاری از جریان‌های رادیکال در روسیه، کنترل و تا حدودی محو شدند، اما در آمریکا، جریان‌های رادیکال و سیاست‌های نادرست دولت، به پیدایش قارچ گونه بسیاری از جریان‌های ضد فرهنگی در آمریکا منجر شد.

۱. جریان بلک لایوز مآثر (Black lives matter)

شروع این جریان در سال ۲۰۱۳، به رهبری ۳ زن سیاه‌پوست و در واکنش به تبرئه قاتل پرایون ماراین، با هشتک شروع شد که بسیار سریع، به جنبشی علیه خشونت و نژادپرستی سیستمیک نسبت به سیاه‌پوستان تبدیل شد. این جنبش در سال ۲۰۱۴، پس از اعتراضات خیابانی در پی مرگ مایکل براون در فرگوسن و اریک گارنر به دست پلیس گسترش یافت. نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که مردم، از

پیش می‌رود. دیگری با اصطلاح «سوسیالیسم دموکراتیک» و سومی، نوعی تحلیل اجتماعی- انتقادی بوده که در دانشگاه‌ها محبوب است.

۱،۲. سرمایه‌داری دولتی

ایده پشت پرده سرمایه‌داری دولتی، علی‌رغم استفاده از کلمه سرمایه‌داری، ذاتاً سوسیالیسم است. در حال حاضر، روسیه، چین و دیگر ملت‌ها، به سرمایه‌داری دولتی متعهد هستند. بسیاری از رهبران آمریکایی نیز به سرمایه‌داری دولتی متعهد هستند. آرنولد بیچمن، مؤسس Hoover اشاره کرد که سوسیالیسم در اتحاد جماهیری شوروی سابق، به جای توزیع یکسان کالاها، طبقه‌ای را به نام نومن کلاتورا nomen elatura ایجاد کرد که اعضای آن، «صاحب همه چیز بودند، از جمله کارخانه‌های خودرو، بازارهای غذایی، داروخانه‌ها، سیستم حمل‌ونقل و...». برخی از کارشناسان آمریکایی، معتقدند که در زمان شوروی، این طبقه شوروی را به زمین زد. حال، سؤال این است که آیا با اقتصاد

و فرهنگ آمریکا نیز چنین خواهد کرد؟ این جریان در فضای مجازی نیز بسیار فعال است.

سوسیالیسم-دموکراتیک

برنی ساندرز به‌عنوان سیاستمدار و سناتور آمریکایی، خود را یک سوسیالیست دموکراتیک، توصیف کرده و با قدرت، استدلال می‌کند که اگر قرار باشد، مالیات بر سرمایه‌داران، به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای بالاتر رود و کنترل بیشتری در دست دولت فدرال قرار دهد، وضعیت آمریکا، بهتر خواهد شد. ساندرز استدلال می‌کند که سوسیالیسم دموکراتیک، چیزی شبیه رژیم‌های مارکسیستی گذشته نخواهد بود، زیرا در آن، مردم مسئول خواهند بود. همه سوسیالیست‌ها، خود را دموکراتیک توصیف می‌کنند و معمولاً با قول دادن به بازگرداندن قدرت به مردم، از طریق انتخابات دموکراتیک به نفع خود برنده می‌شوند. فیدل کاسترو در کوبا و کیم جونگ اون در کره شمالی، هر دو خود را سوسیالیست‌های دموکراتیک توصیف کردند؛ درحالی‌که هر دو، به‌عنوان دیکتاتور ریاست می‌کردند.

سوسیالیسم دموکراتیک، اغلب از سوی سوسیالیست‌ها برای به دست آوردن حمایت مردم از اصلاحات رادیکال استفاده می‌شود.

۳،۲. مارکسیسم در دانشگاه‌ها

از چندین دهه قبل، اخبار و گزارش‌های جهانی، افزایش هشداردهنده‌ای از تعداد استادان مارکسیست در دانشگاه‌های آمریکا آشکار کرد. هربرت لوندن در تأیید این که ۱۰ هزار استاد مارکسیست در کالج‌های آمریکا حضور دارند، گفت: «هر رشته‌ای تحت تأثیر موعظه آن، قرار گرفته است و تقریباً هر دانشکده‌ای، اکنون در میان اعضایش، یک دانشمند مارکسیست دارد». در هر دانشگاه بزرگ، برخی از استادان بزرگ، به عقاید مارکسیستی می‌پردازند. یکی از جریان‌های ضد فرهنگی آمریکا- که این روزها به شدت در حال گسترش است- وجود عقاید مارکسیستی میان جوانان است.

۳. گروه‌های شبه‌نظامی

تا به امروز، کمتر دیده شده است که مراکز مطالعاتی یا رسانه‌های جهان، به موضوع فعال در آمریکا

نیز از جریان‌های ضد فرهنگی در آمریکا محسوب می‌شوند.

۴. آنتیفا

آنتیفا یک جنبش سیاسی چپ‌گرای ضد فاشیستی و ضد نژادپرستی در ایالات متحده آمریکا است. آن‌ها با تاکتیک‌های اعتراضی گوناگون مانند فعالیت‌های دیجیتالی، خسارت مالی، خشونت فیزیکی و آزار و اذیت علیه افرادی که آن‌ها را به‌عنوان فاشیست، نژادپرست یا راست تندرو می‌گمارند، شرکت می‌کنند. کنشگران درگیر در این جنبش، تمایل دارند که ضد سرمایه‌داری باشند و وجه مشترک آن‌ها، باور داشتن به ایدئولوژی چپ، شامل کمونیسم، آنارشیزم و سوسیالیسم است.

۲,۳. گروه شبه‌نظامی دشمن شماره یک

اعضای این گروه را آمیزه‌ای از افراد نژادپرست، اوباش و اراذل خیابانی و جنایتکار تشکیل می‌دادند. این گروه، فعالیت گسترده‌ای در ایالت کالیفرنیا داشت و بر این باور بود، از چنان قدرتی برخوردار است که می‌تواند، دست به هر اقدامی بزند.

۳,۳. گروه نئونازی فولکسورونت

مهم‌ترین کانون فعالیت این گروه، سواحل غربی آمریکا است و مهم‌ترین دیدگاه آن‌ها، تشکیل حکومتی خودمختار و مخصوص سفیدپوستان در شمال غرب اقیانوس آرام است. این گروه‌ها

بپردازند. گروه‌هایی که از قدرت و نفوذ بسیار زیادی در آمریکا، برخوردار هستند و کوه‌هایش، مأمن و پناهگاه آن‌ها شمرده می‌شود و در همان جا، اقدام به تمرین و آموزش نظامی اعضای آن می‌کنند. برخی از مهم‌ترین گروه‌ها شبه‌نظامیان، شامل موارد زیر هستند:

۱,۳. گروه شبه‌نظامی اوریجنس

این گروه در مناطقی چون میشیگان، مونتانا، تگزاس، کنتاکی، اوهایو و اورگون فعالیت داشتند. آن‌ها در برخی مناطق، دفاتر مشاوره، دایر کرده و مهم‌ترین هدف آن، براندازی دولت مرکزی بوده است.

تمرکز آن‌ها بر مبارزه با راست‌گرایی تندرو و برتر پنداری نژاد سفید به شکل مستقیم، نه به وسیله ابزارهای تبلیغاتی است. اقدامات آنتیفا، با انتقاداتی نیز همراه شده است. نانسی پلوسی در ۲۹ اوت ۲۰۱۷، خشونت کنشگران آنتیفا را در برکلی محکوم کرد. کاربران راست‌گرای شبکه‌های اجتماعی نیز انتقاداتی به آن وارد کرده‌اند، از جمله اینکه وابسته به حکومت‌های کمونیستی مانند جمهوری خلق چین هستند و در برابر سرکوب ایغورها در چین و اعتراضات هنگ هنگ سکوت کرده‌اند. جنبش آنتیفای آمریکا، پس از انتخاب دونالد ترامپ به عنوان رئیس‌جمهور آمریکا در سال ۲۰۱۶ رشد کرد. برخی از محققان، استدلال می‌کنند که ظهور آنتیفا، پاسخی مشروع به ظهور راست رادیکال در آمریکا است.

تعریف مواضع آنتیفا، می‌تواند سخت باشد، اما بسیاری از اعضای آن، از جمعیت ستم دیده حمایت می‌کنند و به جمع‌آوری ثروت توسط شرکت‌ها اعتراض می‌کنند. در وب‌سایتی به نام ARA در سال ۲۰۱۳، شکل‌گیری شبکه اینترنتی

خود را اعلام کردند. آن‌ها اعلام کردند که این اقدام، تلاشی برای مقابله با واقعیت‌های جدید عصر دیجیتال و تغییر تاکتیک‌ها است. آنتیفا در آمریکا، دو گروه بسیار مهم دارد:

۱،۴. جریان ردنک (redneck)

یک گروه سیاسی چپ رادیکال آمریکایی است که عمدتاً در میان طبقه کارگر، سازمان‌دهی می‌کند. این گروه، از حقوق اسلحه حمایت می‌کند و اعضای آن، اغلب آشکارا سلاح گرم حمل می‌کنند. مواضع سیاسی آن، ضد سرمایه‌دارانه، ضد نژادپرستانه و ضد فاشیستی است. این جنبش که در سال ۲۰۰۹ در کانزاس تأسیس شد، در چندین اعتراض علیه دونالد ترامپ، در سال ۲۰۱۷ حضور داشتند. جریان ردنک از حقوق مسلمانان، مهاجران و دگرباشان جنسی، حمایت می‌کنند و با نابرابری اقتصادی مخالف هستند. ادبیات این گروه، بر مبارزه هم‌زمان با بی‌عدالتی اقتصادی و نژادپرستی تأکید می‌کنند. وب‌سایت این گروه، شامل اظهاراتی در مخالفت با سرمایه‌داری و برتری

سفیدپوستان و طرفدار حق مقاومت است. آن‌ها هدف خود را این‌گونه توصیف می‌کنند: «امیدواریم جنبشی را در میان افراد شاغل، تحریک کنیم که بدون در نظر گرفتن رنگ پوست، پیشینه مذهبی، گرایش جنسی، جنسیت، کشور یا هر تقسیم‌بندی دیگر، به سمت آزادی کامل پیش ببریم». این وب‌سایت، برای ضرورت انقلاب استدلال می‌شود. گروه‌های محلی از هر دو نام، یعنی باشگاه ردنک و جان براون گان استفاده می‌کنند.

۲،۴. رد فاشیسم (refuse fascism)

یک سازمان ائتلافی ضد فاشیستی مستقر در آمریکا است که توسط حزب کمونیست انقلابی آمریکا رهبری می‌شود. تا زمان انتخابات ریاست جمهوری ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۲۰، با فراخوان برای حذف دولت ترامپ، در اعتراضات خیابانی بدون خشونت مشخص می‌شد. در ژانویه ۲۰۱۷، و پیش از مراسم تحلیف ترامپ، تد سیروتا، عضو رد فاشیسم، استدلال کرد که ترامپ، صفات شخصیتی فاشیستی را به نمایش

Atlantic. Archived from the original on August 21, 2017.

- Ware, Jared (June 20, 2017). "Redneck Revolt builds anti-racist, anti-capitalist movement with working class whites". Shadow Proof. Retrieved July 18, 2017.

- Muhammad, Safiyyah P. (January 18, 2017). "Refuse Fascism views Trump presidency as fascist takeover". Weekly Citizen. Archived from the original on December 15, 2018. Retrieved September 8, 2017.

رسانه‌ای جهان را نیز در اختیار دارد- با وجود تناقض‌های آشکار درون آن، کم‌کم از درون و توسط همین رسانه‌ها، در حال فروپاشی است. به نوعی می‌توان گفت که انقلاب داخلی در آمریکا، از دهه پیش شروع شده است و با توجه به گسترش فضای مجازی، جریان‌های ضد فرهنگ داخل آمریکا، روزه‌روز بیشتر خواهد شد.

منابع

- Buchanan, Larry; Bui, Quoctrung; Patel, Jugal K. (July 3, 2020). "Black Lives Matter May Be the Largest Movement in U.S. History". The New York Times.

مشرق نیوز (۱۳۹۹)، گروه‌های شبه نظامی فعال در آمریکا، چه اهدافی را دنبال می‌کنند؟ برگرفته از سایت: <https://www.mashreghnews.ir/> ۱۰۷۸۶۹۹/news

- Beinart, Peter (August 16, 2017). "What Trump Gets Wrong About Antifa". The

گذاشته است و همچنین، استدلال کرد که خطرناک‌ترین جنبه ریاست جمهوری ترامپ، اتحاد میان سرمایه‌داری بی‌بندوبار او با فاشیسم مسیحی (معاون رئیس جمهور)، مایک پنس خواهد بود. برخلاف جریان‌های دیگر، رد فاشیسم اعتراضات غیر خشونت‌آمیز را سازمان‌دهی می‌کند.

نتیجه‌گیری

جریان‌های ضد فرهنگی آمریکا در سال‌های اخیر، رشد قارچ‌گونه‌ای داشته است. به‌گونه‌ای که از دوره ترامپ و سیاست‌های نژادپرستانه و سخت‌گیرانه وی، رشد این جنبش‌ها، بیش از پیش تقویت شده است. جریان‌های ضد نژادپرستی، فمینیستی، گروه‌های شبه نظامی، سوسیالیستی-مارکسیستی در سال‌های اخیر، چه در فضای مجازی و چه در فضای حقیقی، اقدامات خود را علنی‌تر کرده‌اند. به نوعی جهانی شدن و نقش فزاینده ارتباطات، به دیده شدن و تأثیرگذاری این جریان‌ها در آمریکا، منجر شده است. در نهایت، می‌توان گفت که فلسفه لیبرالیستی-که نظام